

Naqqiut

Saqqummiussissut 7. marts 2022-mersooq taarserpaa

(Oqaatsit atorineqartut naqqiutigineqarput)

Tusarniaanermi allakkiaq UPA 2022/171

Siunnersuut pisortatigoortumik tusarniutigineqarpoq Namminersorlutik Oqartussat tusarniaasarnermut isaaffiani ulloq 25. januar 2022-miit 23. februar 2022 tungaanut.

Taassuma saniatigut siunnersuut nassiunneqarpoq ukununga, Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Grønlands Erhverv, Great Greenland A/S, Greenland Holding A/S, Illuut A/S, KNI A/S, Air Greenland A/S, Royal Greenland A/S, Royal Arctic Line A/S, Tusass A/S, Visit Greenland A/S, Grønlandsbanken A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Nukissiorfiit, Kalaallit Airports Holding A/S, Mittarfeqarfiit, Transparency International Greenland, WWF Verdensnaturfonden, KNAPK, SIK, Polar Seafood, Pinngortitaleriffik, CSR Greenland aamma Namminersorlutik Oqartussat naalackersuisoqarfiinut tamanut.

Tusarniummut akissutinik ukununga tigusaqartoqarpoq: Kommuneqarfik Sermersooq, Royal Greenland A/S, SIKUKI Nuuk Harbour A/S, Kalaallit Airports Holding A/S, Air Greenland A/S, Grønlands Erhverv, Inuit Circumpolar Council Greenland, Transparency International Greenland, Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarneranut Naalackersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik kiisalu Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalackersuisoqarfik.

Tusarniaanermut akissuteqaatit tamakkiisut Naalackersuisut pisortatigoortumik tusarniaasarnermut isaaffianut kalaallisut danskisullu ilineqarsimapput.

Tulliuttuni tusarniaanermut akissuteqaatit suliarineqarput. Tusarniaanermut akissuteqaatit taasassartaat pingaarnerit pingaarnersiulluni nalilersuisoqartoqarnera tunuliaqutaralugu issuarneqarput aammalu toqqaanaq issuakkaat uingasumik allanneqarsimallutik. Tusarniaanermut akissuteqaatit tamarmik aamma Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqarput, taamaasillutik Naalackersuisoqarfiup nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasamat tunngatillugu suliamut ilaatissinnaassammagit.

1) Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq nalilersuivoq, nunatut nangaanartoqartitsinerup atorunnaarneratigut Parisimi isumaqatigiisummut ilaalerneq Kalaallit Nunaannut iluaqutaassasoq taamaattumillu Naalakkersuisut nunarsuarmioqataanerme akisussaaffimmik tiguseqataaniarnarat tapersorsoritik. Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunneq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu piujuartitsinikkut unammilleqatigiinnermi uuttuutitut pingaarutilittut nalilernerqarmat Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut iluaqutaassasoq Kommunimiit isigineqarpoq, aammalu kommunimiit silap pissusianut tunngatillugu unammillernartut ilumoorunneqarnerannik nunarsuarmioqatitsinnut sakkortuumik oqariartuuteqarnissaq kissaatigineqarmat. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaata NDC-tigut anguniagassaasa inissinniarneranni kiisalu Kalaallit Nunaata silap pissusianut periusissiasaanut peqataatinneqarnissartik Kommuneqarfik Sermersuumiit pingaartinneqarpoq.

Akissut: Kommuneqarfik Sermersooq Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunniarnermut tapersersuimmat qujanarpoq. Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup silap pissusianut periusissiasamik suliaqarnermini kommunit akuutikkumaarpai.

2) Royal Greenland A/S

”Royal Greenlandip Naalakkersuisut atorunnaarsitsinissamik aalajangernerat taperserpaat Inatsisartunilu akuersissutigineqassasoq neriuutigalugu. Tamatuma kingorna Kalaallit Nunaat silap pissusianut periusissiasamut sulissuteqarluni pimoorussilluni aallartissinnaalissaaq nammineerlunilu Nationally Determined Contributions (NDC)-it aalajangersarsinnaalissallugit. Tamannalu Kalaallit Nunaannut aamma kalaallit suliffeqarfiutaannut pitsaasusaaq.

Avammut tunisassiornermi tuniniaavitsinniit Royal Greenlandip silap pissusianut tunngasutigut qanoq inissisimanagera apeqquteqarfigineqarajuttarpoq aammalu tassunga tunngatillugu suliatinnik paasisaqarusuttarlutik. Suliffeqarfik nammineerluni annertuumik suliaqarsinnaavoq, kisianni annertuumik angusaqassagaanni suleqateqarnissaq taamatullu peqateqarnissaq pisariaqarpoq. Tamannalu angallataatitsinnut orsussamik pilersuinikkuttaaq atuuppoq.”. ” Inatsisartuni siunnersuut akuersissutigineqassappat, silap pissusianut periusissiasamut aamma NDC-inut tunngasutigut aalisarnerup tunisassiornerullu iluani misilittakkatsinnik siunnersuutinillu tunniusserusuttorujussuuvugut.”

Akissut: Nunatsinni suliffeqarfiit annersaasa ilaannit taperserneqarneq pingaaruteqarpoq. Silap pissusianut apeqqummi aamma inuussutissarsiortunerup inerisarneqarnerani ingiaqatigiittoqarsinnaavoq, aamma avammut tunisassiornermi piujuartitsisuunissamik annertusiartortumik piumasaqartoqartoq Royal

Greenlandip takutippaa. Inuiaqatigiinni annertuumik akuutitsineq qulakkeerneqassappat nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasap suliarineqarnissaani attuumassuteqarlutik ingerlatsisut – taakkua ataaniillutik inuussutissarsiutillit – akuutinneqarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq. Nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasamat sulinissamat ilaatinneqarnissaa siunertarlugu tusarniaanermi akissuteqaat Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqarpoq.

3) Sikuki Nuuk Harbour A/S

Kalaallit Nunaanni mingutitsinngitsumik ingerlatsilernissaq eqqarsaatigalugu Sikuki Nuuk Harbour A/S-ip Parisimi isumaqatigiissummut ilanngunnissamik kissaat ilalerraa. Sikukilu isumaqarpoq, Parisimi isumaqatigiissutip atortussanngortinneqarnissaanut sunniutaasussanik pitsaaqutinik aamma ajoqutaasinnaasunik peqqissaartumik misissuisoqartariaqartoq. Sikukimiillu pingaarnertut tapiissuteqarneq tassaassaaq aniatitsinerup annikillissarnissaa, talittarfinni angallatit nukissiuuteqarnermik atortagaasa kallerup inneranut ikaarsaartinnissaat aningaasaliissutinik pisariaqartitsisussaq, Nukissiorfimmiit, umiarsuaatilinniit aammalu talittarfimmik atuisuniit suleqateqarnermik peqatigiinnermillu aamma pisariaqartitsisussaq. Siunissami talittarfimmi atuisut, qangatut ikummatissat qimallugit, mingutitsisuunngitsunik pilersorneqarnissaannut misissuisitsineq kiisalu nukissiuutit-attaveqaataannik inerisaaneq aqqutigalugit Sikuki silap pissusianut periusissiasamat peqataarusuppoq.

Akissuteqaat: Naalakkersuisut pingaarutilinnik oqaaseqaatinik maluginiagaqarput, taparserneqarnerlu nuannaarutigalugu. Nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasamik suliaqarnissami ilaatinneqarnissaa siunertarlugu tusarniaanermi akissuteqaat Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqarpoq.

4) Air Greenland A/S

Air Greenlandip siunnersuut taparserpaa silallu pissusianut periusissiasamik sulinissamat tapiissuteqarnissamat qilanaarluni. Nuna tamakkerlugu periusissiasap kiisalu inuussutissarsiortut inuiaqatigiillu ineriartornissamik pisariaqartitsinerisa imminnut atasuunissaat qulakkeerniarlugu Parisimi isumaqatigiissutip atortinneqalernissaata immikkuullarissamik periarfissiinera Air Greenlandimit tikkuarneqarpoq. Air Greenlandimiit takornariartitsinikkut ineriartortitsisoqarniarpoq, tassanilu Kalaallit Nunaata ornigarneqarnissaani piujuartitsinerup toqqarneqartarnera pingaaruteqartuuvoq. Air Greenlandimiit siunnersuutigineqarpoq mingutsinngitsumik ingerlalernissami periarfissat takkuttut aporfissalersuinatik tamakkiisumik atorluarneqarnissaat qulakkeerniarlugu kalaallit silap pissusaatigut qanoq ilanngussaarnissaannut inuussutissarsiutit tamakkiisut qanimut peqataatinneqassasut.

Akissut: Air Greenlandip tapersiinera peqataaniarneralu nuannaarutaapput. Nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasaanut sulinissamut ilaatinneqarnissaa siunertaralugu tusarniaanermi akissuteqaat Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqarpoq.

5) Kalaallit Airports Holding A/S (KAIR)

KAIR Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunnissamik tapersersuipput ilutigitillugulu nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasamut suliaqarnermi inuussutissarsiutilinnik peqataatitsinissaq pingaartillugu paasititsilluni. KAIR periusissiasap ilassaatur Kalaallit Nunaata silaannartaata mittarfiillu atornerqarnerat pillugu suliaqartoqarnissaanik siunnersuuteqarpoq. Taakkua saniatigut KAIR erseqqissaateqarpoq, silap pissusaanut periusissiasaq timmisartuutileqatigiinnut Kalaallit talittarfiinut atuisuusunut aningaasartuutiniq nassataqassappat, tamanna KAIR-ip aningaasaqarneranut taamatullu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniuteqassasoq.

Akissuteqaat: Silap pissusiata periusissiasaata suliarineqarnera Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup ingerlattussaavaa. Taamaattumillu tusarniaanermi akissuteqaat suliasamut aggersumut ilaatinneqarniassammat taakkununga ingerlateqqinneqarpoq.

6) Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut (GE)

GE-kkut oqaaseqaatiminni tusarniaanermut najoqqutassat aallaavigalugit Parisimut isumaqatigiisummut ilanngussinnaanerup pitsaasuunera imaluunniit pitsaasuunnginnera naammattumik akissutissarsinnginnamikku isummerfigisinnaanagu oqaatigivaat.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut tunngavilersuutigivaat kingunerineqarsinnaasunik misissueqqissaarnissanik aallartitsinissat pisariaqartinneqartut, atuutsitsilinnnginnermilu inernerit qanoq isikkoqarnerut utaqqineqartariaqartut. Aallaaviatigut GE-miit orsussamik atuinerup annikillisarneqartariaqarnera isumaqataaffigineqarpoq, peqatigisaanik nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutitigut atugassarititaasut pitsaasut qulakkeerneqassallutik. GE peqataatinneqarusuppoq NDC-nullu tunngatillugu suliarineqarneranni ilanngusserusulluni. GE-miit apeqqutissat arlallit apuukkusuppagut, ilanngullugu Parisimi isumaqatigiisummut ilanngunnerup Kalaallit Nunaannut isaatitsissutissanik nutaanik pilersitsisoqarnissaanik Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfiup paasinninneranut suna tunngaviunersoq apeqqutigineqarusulluni.

Akissuteqaat: Nuannerpoq GE Parisimi isumaqatigiisummut Kalaallit Nunaata silap pissusianut tapiissuteqarnissaanut suliamut atatillugu akuutinneqarusummat tapiissuteqarusullunilu.

Naalakkersuisunut pingaaruteqarpoq Kalaallit Nunaannit silap pissusianut tapiissuteqarnissamut aggersumut tunngatillugu suliamut inuussutissarsiutilinnik peqataatitsinissaq. Naalakkersuisut eqqumaffigaat Parisimi isumaqatigiissummut ilanngunnerup Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnikkut ineriartornerup kigaallatsinneqannginnissaa aammalu isumaqarlutik Parisimi isumaqatigiissut ineriartorsinnaanermut periarfissiissasoq. Naalakkersuisut pingaartippaat, Parisimi isumaqatigiissut naapertuilluarnermik tunngaveqassasoq ataatsimoorussaassasorlu, kisiannili assigiinngiaartumik akisussaaffeqartoqartumik, nunagisami pissutsit assigiinngissinnaanerisa periarfissarititaat eqqarsaatigalugit. 1993-mi erngup nukinganik nukissiuuteqarfiup siulliup pilersinneqarneraniit Kalaallit Nunaata silap pissusianut sunniinini annikillissimavaa annikilliliinerlu erngup nukinganik nukissiuutit nutaat atulernerqaraangata ingerlaavartumik annertuseriartarluni. Nunarpullu erngup nukinganik nukissiuutissaq nutaaq *Kuussuup* tasiani pilersinneqarpat kiisalu erngup nukinganik nukissiorfik *Utoqqarmiut Kangerluarsunnguut* allilerneqarpat silap pissusianut sunniinermik annertunerusumik annikilleeqqissaaq.

Naalakkersuisut Parisimi isumaqatigiissutip atuutilersinneqarnera aningaasaqarnikkut ineriartortitsinerlut akerliusutut isiginngilaat. Akerlianilli Parisimi isumaqatigiissummut ilanngunneq piujuartitsinikkut ineriartortitsinissami nunat tamalaat suleqatigiinnerusinnaanerattut Naalakkersuisuniit isigineqarpoq, tassa Kalaallit Nunaanni aningaasaliinerit ineriartortitsinerillu periarfissinneqarnerattut. Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik nukissiuutitik atuneq silap pissusaanut ilapittuutaaginnarani aammattaaq klimamut nunatsinnilu aningaasaqarnermut iluaqutaasussamik avammut tunisassiaasinnaavoq. Naalakkersuisut mingutsitsinngitsutut brint-imik tunisassiorneq, Power-to-X, aamma aatsitassanik mineralinik piiaanermut periarfissanik, nunarsuarput eqqarsaatigalugu nukissiuuteqarnermi piujuartitsinerlut ikaarsaarnermi atorineqartussanut, periarfissaasunik ukkatarinnippat.

Kalaallit suliffeqarfiutaasa akornanni annertusiartortumik piujuartitsinermik ineriartortitsineq ukkatarineqartoq Naalakkersuisut maluginiarpaat. Taamaattumik Parisimi isumaqatigiissummut ilanngunneq inuussutissarsiornermik aamma aningaasarsiornikkut politikkimik isiginilluni pisutut isigineqassaaq. Naalakkersuisoqarfiup pingaartilluinnarpaa Kalaallit Nunaata nunatut tapiissutissaasa periarfissat aallaavigimmagit, kalaallinit inuussutissarsiortunit unammilligassat tikkuartorneqartut eqqumaffigalugit. Tassungalu atatillugu suliffeqarfiit tunisassiornermini piujuartitsinerlut ikaarsaarsimangitsut annertusiartortumik atuisunit toqqarumaneeruttarneri Naalakkersuisuniit maluginiarneqarpoq.

7) Inuit Circumpolar Council (ICC)

ICC-p Parisimi isumaqatigiissuummut ilaalernissaq nuannaarutigaa, naak qanoq iliorluni CO₂-p aniatinneqarnera annikillisarneqassanersoq ersarissumik allassimasumik nassaarsinnaanngikkaluarluni.

”Tusarniaanermi allagaqaammi nalunaarutigineqarpoq Parisimi isumaqatigiissuummut ilanngunneq immini innuttaasunut aningaasatigut sunniuteqarnissaa ilimanaateqanngitsoq, inuussutissarsiortunullu aningaasatigut kingunissai suli naatsorsorneqarsinnaanngitsut. Allaffissornikkut suliassat aningaasaliissutigineqareersunit matussuserneqarsinnaasut naatsorsuutigineqarpoq. Taamakkaluartoq ICC-mit ilimagilluinnarparput naatsorsuutigalugulu piviusunngortitsiniarnermi aningasaliissuteqartarnissaa pisariaqassasoq, piffissalli ingerlanerani inuuniarnermi inuussutissarsiornermilu iluaqutaalissasoq aamma neriuutigaarput”. ICC erseqqissaavoq nunatsinni inuussutissarsiutikkut isaatitsinikkullu pinngortitaq qitiummat, taamaattumillu pinngortitap illersorneqarnissaa piaartumik isumagineqartariaqartoq.

Nunat inoqqaavi pillugit ima ICC allappoq ” *Nunat Inoqqaavisa ineriartortitsinissaminnut pisinnaatitaaffiitut tunngasut Parisimi isumaqatigiissuummi eqqaaneqarsimannngikkaluartut, isumaqarpugut nunatsinni iliusissat sammineqarneranni pisinaatitaaffiit (UNDRIP) taakku aallaavigineqarlutillu ilanngunneqassasut. Immitsinnut Issittormiutut, Nunallu inoqqaavisut pinngortitamut ilaasutut isigaluta pisortatigoortumik iliusissat aallaaveqarnissaat pingaarutilittut isigaarput. ICC-mi piareersimavugut tamakkunatigut suleqataanissamut siunnersuinissamullu.”.* ICC-p nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiasamut suliaqarnermut peqataatinneqarnissani kissaatigaa, kattuffillu isummaminik siunnersuutinillu tapiissuteqartassaaq.

Akissut: Silap pissusianut periusissiasap aamma silap pissusianut tapiissutissap inaarutaasumik aalajangigassap inuussutissarsiortunut kinguneqarsinnaanera, taamatullu anguniakkat naammassineqarnissaannut aningaasalersuinissaq pingaaruteqartussaasoq eqqortuuvoq. Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaata silap pissusianut nuna tamakkerlugu periusissiasaanik ut suliamik aallartitsereersimavoq. Tamannalu naalakkersuisoqarfiit attuumassutillit kiisalu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaat inuussutissarsiutinik suliaqartut, inuiaqatigiit aammalu innuttaasut qanimut suleqatigalugit ingerlanneqarpoq. Tassuunakkut Naalakkersuisoqarfimmiit inuiaqatigiit, aammalu ingerlatsisut CO₂-mik aniatitsisuusut, akuutinneqarnissaat qulakkeerneqarniarpoq — tamannalu nuna tamakkerlugu anguniagassat piviusunngortinnissaannut tunngaviusaaq.

Tusarniaanermi akissutaasoq Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmut nassiuunneqarpoq, soorlu aamma silap pissusia pillugu periusissiasap suliarineqarnerani inuiaqatigiit, inuussutissarsiortut aamma NGO-it peqataatinneqassasut.

8) Transparency International Greenland (TIG)

Naalackersuisut nuna tamakkerlugu silap pissusiata periusissiassaani ilusilersuinerat TIG-miit nuannaarutigineqarpoq, taamatuttaaq kommunit, inuussutissarsiutinik ingerlatsisut innuttaasullu suliamut tassunga peqataatinneqassammata nuannaarutigaarput. Inuussutissarsiornermi ingerlatsisut ilaatigut CSR aqqutigalugu misilittakkanik katersilereersimapput aammalu piujuartitsineramik ineriartortitsineramik angusassamik toraagaqarlutik sulissuteqarlutik. TIG-ip tigussaasumik nuna tamakkerlugu silap pissusianut periusissiassamut suliamut tapiissuteqarnissartik qilanaarivaa.

Akissut: NGO-it suliamut aggersumut aamma tapiissuteqarusummata nuannerpoq. Tusarniaanermi akissutaasoq Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuutinut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmu nassiunneqarpoq, soorlu aamma silap pissusiata periusissisassaata suliarineqarnerani inuiaqatigiit, inuussutissarsiortut aamma NGO-it peqataatinneqassasut.

9) Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisoqarfik tusarniaanermut akissuteqaammuni silap pissusaanut atatillugu suliarineqartussamut Aatsitassarsiornermut tunngatillugu eqqumaffigineqartariaqartunik pingaarutilinnik ilanngussivoq. Aatsitassarsiorneq aallaavigalugu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerani ineriartortitsinermi nunatsinni suliffissuaqarneq annertusineqassaaq tamatumalu saniatigut aatsitassarsiorfiit ataavartumik nukissiorfinniit ungasillutik inissimasuugajuttarput; aatsitassarsiorfiillu ataasiakkaat namminneq atugassaminnik ataavartunik nukissiuutiliornissaat nunap pissusaa eqqarsaatigalugu ilaatigut periarfissaqarneq ajorpoq kiisalu aningaasatigut aamma imminut akilersinnaasarani. Naalackersuisoqarfik aamma allappoq, Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit ilaat mingutsitsisuunngitsunut ikaarsaarnermut mineralinik paaasussaasut, mineralillu taakkua atorneqarsinnaanerisa annikillisinneqarnissaat mingutsitsisuunngitsumik ingerlatsiniarnermut kigaallassaataassasoq. Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit ataavartumik nukissiuuteqarnissaannut periarfissat misissoqqissaarneqarnissaannut aningaasaliissutinik qinnuteqartoqarsimasoq Naalackersuisoqarfiup naggasiinermini oqaatigivaa.

Svar: Parisimi isumaqatigiisummut ilanngussinnaanerup naapertuilluartumik tunngaveqarluni ingerlanneqarnissaa kiisalu nalagaaffiit tamarmik namminneq nunaminni atugassarititaasut periarfissallu assigiinngitsuusut toqqammavigalugit iliuseqartarnissaat Naalackersuisut pingaartippaat. Tunngaviatigut Parisimi isumaqatigiisummut peqataasut tamarmik aningaasaqarnermut tamarmiusumut silap pissusianut anguniagassalersortariaqarput, aatsitassaqarfiulli iluani imaluunniit suliassaqarfinni allani immikkuullarittunik anguniagalersornissaq pisariaqassappat, taava tamanna silap pissusianut

periusissiasamik kiisalu Kalaallit Nunaata silap pissusaanut tunngasutigut suliassaanut atatillugu tamanna isummerfigineqassaaq.

10) Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

Ataatsimoorussamik periusissiasamik aamma Namminersorlutik Oqartussat anguniagassaanut (NDC-iinut) suliassanut pilersaarummik suliaqartoqassasoq Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigaa, taamaasillutik naalakkersuisoqarfiit ataasiakkat kisimik nammineerlutik suliassaqarfimmi iluinnaani isummersuuteqassanngimmata. NDC-iit toqqakkat toqqammavigalugit ataatsimoorussamik periusissiasami pingaarnersiulluni nammineq tulleriinnilersukkat iliuusissat aningaasatigut kingunerisassaanut kiisalu aningaasaliiffiqarnissamik pisariaqartitanut naleqqersuunneqassapput.

Akissut: Silap pissusianut periusissiasap suliarineqarnissaanut Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tigummisaraa.

11) Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik

Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfianut qanoq kinguneqaataassanersut naalakkersuisoqarfimmiit isummersorfigineqarput, taamatullu nunap silap pissusianut periusissiasaani anguniagassiinermi nalunaaruteqartarnermut aningaasatigullu kingunerisassatigut kiisalu silap pissusaanut atatillugu aningaasaliissutissatigut naalakkersuisoqarfik arlalitsigut oqaaseqaatissaqarpoq. Naalakkersuisoqarfik suliassaqarfinnut drivhusgassinik annertuumik aniatitsissutaaffiusunut arlalinnut akisussaasuvoq.

Silaannakkut angallannerup iluani nunat tamalaat akornanniit timmisartornerit Kalaallit Nunaata aniatitaasa naatsorsorneqarnerannut ilaassanngillat, kisiannili nunap iluani timmisartuussinermit kisitsisit ilaatinneqassallutik. Taamaattumik atlantikukkut ikaartut Nuummi Ilulissanilu mittarfii nutaat natsorsuutigineqarput annikillisaataassasut, tassami nunap iluani angallannerup annertunersaa atorunnaassamat. Qaqortumittaaq mittarfiup drivhusgassinik aniatitsinerup annikillilernissaanik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, tassami ullumikkut ilaasut Narsarsualiartut affaat Narsarsuup Qaqortullu akornanni siumut utimullu angallaneqartarmata.

Taakkua saniatigut Danmarkimi aamma EU-mi sanaartornerup pilersitsinerullu iluani silap pissusianut sunniisarnerup naatsorsorsinnaaneranut iliuitsinik inerisaasoqarpoq, tamannalu silap pissusianut periusissiornermut atatillugu attuumassuteqarsinnaavoq. Taamaasilluni Kalaallit Nunaata aniatitaanut annikilleeqataasinnaasunik maannakkut suliuniutaasunik arlalinnik aalajangersaasoqalereerpoq.

Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa nalunaaruteqarnernut atatillugu anguniakkat aalajangiussat piviusunngortinnissaannut Kalaallit Nunaata siuariartornini uuttortarsinnaasariaqaraa. Parisimi isumaqatigiissummut peqataasut Biennieal Transparency Reportimik, siuariartornermut takussutissiisumik tunniussisassapput, nalunaarullu annertuumik nalunaajaataasinnaavoq, taamaattumillu nalunaarsuisoqarnissanut siumoorussamik aningaasanik illikartitsisoqarnissaanik Naalackersuisoqarfik kajumissaaruteqarpoq. Taakkua saniatigut Naalackersuisoqarfik Parisimi isumaqatigiissutip ataani silap pissusianut aningaasaliisoqarnissaanut apeqquusiivoq, tassanimi nunat suliffissuaqarfiusut mingutsitsinngitsumik ikaarsaarnissamut nunanut ineriartortuusunut tapiissuteqarnissaanik pisussaffilersorneqartarput.

Akissut: Kalaallit Nunaat silap pissusaata isumaqatigiissutaanut drivhusgassinik tigooragaanut aniatitaanullu nalunaaruteqartareerpoq, ilumoorporlu Kalaallit Nunaata silap pissusianut iliuusissani aalajangeriarpagu nalunaaruteqartarnissamik annertunerusumik suliaqartalissammat, alloriartarnerillu pillugit nalunaaruteqartassalluni. Taamaattumik Energistylsemik imaluunniit ingerlatsisunik allanik nalunaarusiortarnermut tunngatillugu suleqateqarnissaq isumatusaarnerusaaq.

Parisimi isumaqatigiissutip ataani silap pissusaanut tunngatillugu aningaasalersueriaatsimut aaqqissuussami nunat suliffissuaqarfiusut nunat ineriartortut mingutsitsinnginnerusumik ingerlalernissaannut tapersersussagaat pisussaaffiliisoqarpoq. Nunamili maani mingutsitsinnginnerusumik ingerlalernissatsinnut aningaasaliinernik aningaasaliissutinillu pisariaqartitsigatta Kalaallit Nunaanniit nunani allani mingutsitsinngitsunut ikaarsaariarnernut aningaasaliinissanut periarfissaqanngilagut. Taamaattumillu Kalaallit Nunaata silap pissusaata tapiissutissaanut ilanngussat aamma siunnersuutit pitsaasut silap pissusaanut periusissiassamut suliamut ilaatinneqassammata Nunalerinermut Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmut ingerlateqqinneqarput.